

TOULKY Å UMAVOU - ÅŠDOLÅ• LOSENICE - II.

StÅ™eda, 14 Åºnor 2018

Minulé povídání konÅ•ilo u Watzlawickovy továrny. Další naše cesta vedla kolem Štraubovy pily. Minuli jsme odboÅ•ku ke Zlatému potoku a pokračovali stále vpravo. AA¾ se objevila zajímavÅ• vyvedená cedule s Å•erveným nápisem Vogelsang, svobodná zemÅ•, a zde jsme odboÅ•ili. U mÅ•stku pÅ™mes Losenici stojí studánka s krásným kÅ™míÅ¾ken jehoÅ¾ detaily jsem si neopomněla vyfotit, ráda se podobnými maliÅ•kostmi kochám, jsou prostÅ• krásné.

Pak uÅ¾ ale cesta stoupá do prudkého kopce a znaÅ•ka upozorÅ•uje, Å¾e v zimÅ• pouze se snÅ•hovními Å™etÅ•y, pokud bĪlo. Však se také dostáváme do nadmoÅ™ské výšky 800 m a více. Okem pátrám po amerických bizonech, kteÅ™í tu mají údajně za ohradníky být; zvíÅ™at plno, ale bizoni se zrovna schovali. Navzdory podmrašenému dnĪ z Vogelsangu otvĪrá nádherný pohled, kocháme se všichni, syn, vnouÅ•ek i já. Vogelsang (v pÅ™ekladu název znamená ptaÅ•i zpĪv) kdysi tvoÅ™ila obrovská sklárna, dvorec a také mešnĪ kaple sv. Barbory. Sklárna vyrábĪla hlavnĪ páteÅ™íky potÅ™ebné k výrobĪ rÅ•encĪ a sklenĪné výrobky ze Šumavy putovaly aÅ¾ do Itálie Å•i blĪzk NĪmecka. Koncem 19. stoletĪ sklárna zanikla. V historii Vogelsangu figuruje i jmĪno SchwarzenbergĪ, nicménĪ pozdĪji došlo ke zmĪnĪmajitele. V 70. letech objekt dvorce (resp. hĪjenka) vyhoÅ™el a chátral. Stav byl Å¾alostný. Zásluhou pana Romana Halhubera, syna nĪkdešiho majitele, Vogelsang povstal jak FĪnix z popela. PÅ™ed úsilím této rodiny mám tedy neskuteĪný respekt. KdyÅ¾ vidĪm na fotografiĪch (z internetu) tÅ™eba jen pĪvodnĪ rozpadlou kap a coÅ¾ teprve samotný objekt ‐ Å™íkám si, Å¾e objem práce na obnovĪ musel být veliký, coÅ¾ je pomĪrnĪ slabĪ Tady jistĪ nešlo o práci na rok, dva, ale o mravenĪi úsilĪ. Já však hledám na Vogelsangu ještĪ jednu zajímavost a brzy ji nachĪzím. Kámen s otiskem ruky. VÅ¾e se k nĪmu zajĪmavĪ povĪst, a vysvĪtluje pÅ™ivlastek Vogelsangu na ceduli v údolĪ ‐ Vogelsang svobodná zemĪ. BĪsník Ladislav StehlĪk v Zemi zamyšlenĪ kromĪ popis u krás Vogelsangu píše „ … pamĪtný kámen se znamenĪm vtisknutĪ ruky, kterĪ tu leÅ¾í uÅ¾ z dob tÅ™icetiletĪ vĪlky. Tehdy prĪ ŠvĪdovĪ obklĪili Vogelsang a Å™ádili jako Å•ablĪ. ObrĪncĪ bylo málo a uÅ¾ se schylovalo k bitvĪ. Tu švĪdskĪ dĪstojnĪk, opĪraje se o skĪlu, zpupnĪ zakÅ™mĪel ‐ jak málo je moÅ¾né, tento kámen zmĪkl, tak málo nás tady pÅ™imĪete k útlou. Tu najednou povolila tvrdĪ skĪla a ruka zpupného ŠvĪda se zaboÅ™ila do kamene, v okamĪiku zmĪklĪho jako mĪslo. K smrti polekĪn tímto znamenĪm, zmalomyslnĪ a prĪvĪ vzplanuvší bitva skonĪla úplnĪ porĪÅ¾kou ŠvĪd“. KdyÅ¾ jsem minule zmĪnila, Å¾e mne v sušickĪm muzeu zaujala dĪevĪná plastika Madony z PodlesĪ (Å•eskĪ název PodlesĪ se neujal a více se pouĪívĪ pĪvodnĪ Vogelsang), ráda bych ještĪ zmĪnila, Å¾e staĪlo málo a nezachoval se ani tento nĪmĪ svĪdek Å•asĪ minulĪch. Vogelsang totiÅ¾ vyuĪíval stejnĪ jako Watzlawickovu tovĪrnu i podnik SOLO Sušice, a nĪjakĪ „moudrĪ“ Å•lovĪk sošku pÅ™ihodil do palivovĪho dĪeva. Zásluhou jinĪho pracovníka se na poslednĪ chvíli podaĪilo dĪevĪnou plastiku zachrĪnit, a posĪze zrenovovat. Z Vogelsangu se mohou zdatnĪjší poutnĪci dostat lesnĪ cestou na KozĪ HĪbety (Cimruky) Å•i ZhĪÅ™mĪ, ke kterĪm se mj. vĪĪ dvĪ smutnĪ udĪlosti. BojĪte se rádi? TĪte. Å½ivot na ŠumavĪ nebyl nikdy Å½ivotem na rÅ•ovĪm oblĪku. Å½ili zde hlavnĪ dĪevaÅ™mĪ, sklĪ pastevci. KrĪsnĪ Šumava byla od nepamĪti drsnĪ, tvrdĪ, nemilosrdnĪ a ti, kteÅ™í zde Å¾ili, museli poĪítat s tĪm, Å¾e na chĪb se vydĪlvĪ tĪÅ¾ko. Museli však poĪítat i s vrtochy poĪasĪ. ZvlĪštĪ zima bĪvala zatĪÅ¾kĪv zkouškou. SnĪhu Å•asto napadlo mnoho a hlavnĪ bylo vytvoÅ™it zásoby topenĪ na zimu, v zimĪ prorĪÅ¾et vysokou vrstvu snĪhu na komĪnĪ, aby prĪduchem mohl kouÅ™ proudit ven, topit, topit a zase topit.. Jen tak se dalo pÅ™eÅ¾Īt. NĪ však bylo snĪhu tolik, Å¾e se jej nepodaĪilo zvlĪdnout. ZvlĪštĪ na horskĪch samotĪch, které byly odÅ™iznĪ od svĪta, se stĪvalo, Å¾e zemĪelĪ novorozenci byli pohĪbeni bez svĪtosti kÅ™tu. NeboÅ¾itĪi Å•asto leÅ¾eli tĪdny Å•i úmrlĪch prknech, uloÅ¾eni na pĪdĪ Å•i v kaplĪce. To, co se odehrĪlo na KozĪch HĪbetech na jaÅ™me roku 1853, vš bylo o mnoho horšĪ. SnĪÅ¾enĪ pÅ™išlo uÅ¾ s podzimem pÅ™edchozĪho roku a neustĪvalo. ObrovskĪ pÅ™izly vesnĪi Å•itajĪcí nĪkolik osad, zcela od okolnĪho svĪta, nikdo se nedostal sem ani odtud. Tak to trvalo aÅ¾ od ja zaĪaly prosakovat zvĪsti o strašnĪch úmrtĪch v rodinĪch. PolitickĪ úÅ™ad vyslal do tĪchto mĪst komisi. Bylo potÅ™mĪ kolem stovky lidĪ, aby se vĪbec zprĪchodnila cesta k jednotlivĪm stavenĪm. To, co úÅ™ednĪci objevili, bylo pÅ™išernĪ. Nebylo domu, ve kterĪm by neleÅ¾ela mrtvola, nĪkterĪ jiÅ¾ v rozkladu, mrtvĪ na postelĪ s dosud Å¾ivĪ však nemocnĪmi, zoufale zeslĪblĪmi. NĪkteÅ™í lidĪ zešileli, jinĪ byli natolik otupĪlí, Å¾e nevnĪmali záchranu, kterĪ k nim pÅ™išla. Nejvíce mrtvĪch bylo mezi dĪtmi. Ve stĪjĪch mrtvĪ dobytek, nemĪl ho ani kdo nakrmit. Tyfus…Vozy s mrtvĪmi pak sjĪdĪli k Rejštejnu. SušĪtĪ obĪanĪ i lid z okolí pak posĪlali pomoc do obc zasaÅ¾enĪ epidemiĪ, vše bylo tÅ™eba spĪlit, postele, matrace, aby se zabrĪnilo dalšĪmĪ šĪtĪmĪ tyfu. Å½ivot se sem vrĪtil a v roce 1930 tu Å¾ily cca tĪmĪ stovky obyvatel, byla tu pak i škola. MoÅ¾nĪ si teÅ• Å™eknete je doba dĪvno minulĪ. Ale kdyÅ¾ jsem minule psala o devadesĪtĪch letech, o tom, jak mne na Šumavu zavĪly pracovní povinnosti, vzpomĪnám na jeden zĪitek. Tehdy jsme sedĪli s kolegou Å™ĪdnĪ prokĪehlĪ na chatĪ KaÅ•erov, pĪlkruhovĪmi okny pozorovali krásnĪ zasnĪenĪ okolnĪ kopce. Zaujal mne naprosto osamocĪnĪ domek v lese na protilehlĪm kopci. A tehdy majitelĪ chaty Å™Īkali, Å¾e tam bydlĪ osamĪlý pĪn a kdyÅ¾ napadlo hodnĪ snĪhu, byl 14dnĪ naprosto odÅ™iznutĪ od svĪta. Mobil v tĪ dobĪ byl v zaĪĪcĪch, a i kdyby ho pĪn vlastnil, nejspĪš by chybĪl signĪl. NemĪl prĪ snad ani televizi. Ne vĪdy byl ovšem snĪh pohromou, naopak. Bylo ho tÅ™eba k tomu, aby se dĪevo, pomoci tehdy velmi oblĪbenĪho sĪkovĪnĪ, pÅ™ibĪlĪilo z hĪpĪtĪstĪpnĪch konĪin. Druhá smutnĪ udĪlost se vĪ ZhĪÅ™mĪ. Na ŠtĪdrĪ den roku 1937 se tady stala leteckĪ havĪrie, kterou se dodnes nepodaĪilo úplnĪ objasnit a zĪejmĪ uÅ¾ se ani nepodaĪilo. Šlo o nešÅ¾astnou nĪhodu nebo majĪ pravdu ti, kteÅ™í spekulovali o tom, Ī posĪdka zahynula, protoÅ¾e na palubĪ vezl jeden z cestujĪcĪch, kapitĪn Flanderka, materiĪly kompromitujĪcí Hitlera? Více mohou pÅ™ĪznĪvci vojenskĪ historie Å•ist zde: Tolik k Vogelsangu a jeho okolí. ZĪvĪreĪné povĪdĪnĪ bude o Wagnerce stateĪnĪm skautovi VladimĪru Brettlovi, kterĪ Wagnerku obĪval. PÅ™ĪdĪm i fotografie mĪsta, kterĪ mi v prvĪnĪ chvíli pÅ™ipadal jako stvoÅ™enĪ pro natĪenĪ hororu, ale pak jsem si zde pÅ™edstavila kaÅ¾dodennĪ Å½ivot lidĪ ‐ruiny mlĪna

Buzoňná, ukryté v hustém lese přímo u hučici Losenice, a ani se mi odtud nechtělo. P. S. V Sušici jsem zakoupila útlou knihu Františka Hobizala Údolí Vogelsang, tak mám štení pro zimní vešery. MIA(pokračování přímoš)